

Atvérė Salomėjos Nėries dvasios gelmes

„Kiek dešimtmečių bandyta įminti Salomėjos Nėries poezijos ir jos sielos paslaptį, bet jaučiamė, kad vis ne iki galu. Pačios giliausios gelmės niekam iš mūsų nepavyko pasiekti“.

– Paežeriu dvare pradėdama poetės Salomėjos Nėries 115-osioms gimimo metinėms skirtus renginius kalbėjo rajono literatė, Vilkaviškio šviesuolė Vilija Žaliénė.

Pagerbė eilėraščiai

V. Žaliénė vedė Vilkaviškio literatų klubo „Seklyčia“ suorganizavus kūrėjų poezių skaitymus „Rudens palėtė“. Juose dalyvavo būrys literatų bei poezijos gerbių. Ivaizdas paliepė poezijos puokštėje daugiausiai posmu buvo skirta S. Nėriai, skambėjo jos eilėraščiai, Vilma Anelauskienė dainavo pagal poetės tekstus sukurtais dainais, daugeliu pasidalijo asmeniniais prisiletimis prie talentingosios kraitietės gyvenimo ir kūrybos.

Renginyje dalyvavę pajevonietis Justinas Naujokaitis S. Nėriai skirtame eilėraštyje kėlė retorinių klausimų, kaipgi galime teisti moterį, jeigu net vyrai neatlaikė to sunaus meto, kai stalino vikšrai traikių žmonių likimus.

„Neteisikite manęs jau nuteistos, nebauskite manęs jau nubaustos...“ – iš susirinkusių tarsi S. Nėries lūpomis prabilo Danuolė Protasevičienė. Moteris pasakojė, kad jai poetės kūryba iki šiol yra labai artima. Su ja užaugo vaikai, dabar jau anūkams pa-skaitanti „Seneles pasaką“.

Perskaiciusi S. Nėriai skirtą eilėraštį Jana Kurtinaitienė pasidalijo savo patirtimi, kaip jai sekasi kurti poeziją. „Geras menas visada prišaukia kažką gražaus“, – teigė kūrėja.

Pagarbą ir meilę poetei išsakė iki literatų klubo „Seklyčia“ narė: Aldona Maksvytiienė, Leonarda Gaurylienė, Rima Čiuprinskienė, Algimantės ir Jovita Grakavai, taip pat renginyje svečiavęs literatas iš Šakių bei Marijampolės.

„Seklyčios“ vadovė Rasa Šlīviniskienė priminė dar 2016 m. gimusių iniciatyvą Vil-

▲ Poetei S. Nėriai skirtuose literatūriniuose skaitymuose Paežeriu dvare dalyvavo kūrėjai iš Vilkaviškio, Šakių ir Marijampolės.

Kęstučio INKRATOS nuotrauka

kaviškį papuošti atminimo ženklu, metaforiškai įkūnijančiu S. Nėries poetinę dvasią. Per šios idėjos palaidymui skirtą koncertą surinktos ar geros valios žmonių suaukotos lėšos (2630 eurų) iki šiol saugomos S. Nėries atminimui jamžinti skirtoje banko saskaitoje.

Vieta tokiam vizualiniam ženklui turėtų atsirasti iygvendinant Šeimenes upelio parkančių sutvarkymo projekta.

„Šis projektas turėjo būti baigtas 2019 m., bet taip jau nutinka mūsų gyvenime, jog darbai stringa. Tačiau mes stengsimės, kad viskas būtų taip, kaip planavome. Ir šie literatūriniai skaitymai yra viena iš formų tą priminti“, – rajono literatų nuostatas išskakė R. Šlīviniskienė.

Pristatė naujausią romaną

Vakaras, skirtas S. Nėriai, vien tik literatūriniai skaitymai neapsiribojo. Suvalkijos (Sūduvos) kultūros centras-muziejus organizavo poetės, prozininkės, muzejininkės, garsųjų biografinių romanų apie Vytautą Mačerną, Maironį. Žemaitė autorė Aldona Ruseckaitė naujausio romanu „Padai pilni vinių“ pristatynė. Šloje knygoje autorei atskleidžia prieštaringai vertinamos poetės S. Nėries likimo vingius.

Paežeriu dvare didžioji salė sunkiai talpino norinčiuosius susitikti su knygos autore ir pasiklausyti jos minčių apie mūsų

kraštietę. A. Ruseckaitė pasakojo, kad rašyti knygos apie S. Nėrių neplanavo, bet tai padaryti paskatinus noras irodysti, jog tautos laktingala nebuvo vien tik poemos apie Stalinių kūrėja.

viai pamatytu dailinininkės Marijos Cvirkienės nutapytu poetės portretu. Žmonių dėmesys taip pat sulaukė muziejininkų parengta paroda, priminusi lyrikinės biografiją.

Toma BIRŠTONĖ

▲ Romano autorė Aldona Ruseckaitė pasiraše savo knygoje, ją išgraibėsiems skaitytojams linkédama šviesaus gyvenimo, be vinių.

Pasak autorės, rašyti apie S. Nėrij buvo pats riziklingiausias žingsnis, nes kiekvienas lietuvis apie ją turi vienoką ar kitokią, dažnai kategoriską, nuomonę. Romanas apima paskutinius penkerius S. Nėries gyvenimo metus. Tuos, už kuriuos jai labiausiai buvo plakama. Žinoma, savo knygoje rašytoja neišvengė gržimų į S. Nėries vaikystę, į Kirsus, prisiminimų apie gyvenimą Lazdijuoss ir kt. O atsakyt į klausimą – išteisinti ar nuteisti S. Nėrij – autorė paliko patiemis knygos skaitytojams.

Kad susirinkę žmonės susidarytu stipresni įspūdį apie knygą, romano išstraukas skaitė R. Šlīviniskienė, V. Anelauskienė ir Virginija Samuoliénė. Karo metais parašytą Salomėjos Nėries poezių priminė V. Žaliénė. Dainas pagal poetės eiles atliko Rima ir Vaidas. Kai suskambo daina pagal eilėraštį „Lauk manęs“, jiems pritarė visa salė.

Suvalkijos (Sūduvos) kultūros centro-muziejuje dėl darbuotojų pasistengė, kad S. Nėries 115-ųjų gimimo metinių paminėjimo dalyviai pamatytu dailinininkės Marijos Cvirkienės nutapytu poetės portretu. Žmonių dėmesys taip pat sulaukė muziejininkų parengta paroda, priminusi lyrikinės biografiją.